

Puheenjohtaja Pertti Suominen
Kahvitilaisuus 31.3.2023

Arvoisat kutsuvieraat, hyvät sotavainajatyön tekijät ja tukijat,

Minulla on ilo toivottaa teidät tervetulleiksi tähän kahvitilaisuuteen, jolla olemme halunneet arkisen työn keskellä juhlistaa yhdistyksemme neljännesvuosisataista taivalta.

Kiinnostus viime sodissa isänmaan puolesta kaatuneita ja sotavankeudessa menehtyneitä sotilaitamme kohtaan virisi 1980-luvulla erityisesti sotiemme veteraanien keskuudessa. Halu selvittää asetovereiden vaiheita oli käsin kosketeltavaa. Tämän kiinnostuksen tuloksena syntyi Sota-arkiston ja sittemmin Kansallisarkiston ylläpitämä menehtyneiden tietokanta, joka on ollut monien tutkimusten lähteenä. Se on myös eräs yhdistyksen työssä tarvittavan tiedon peruslähteistä.

Toinen kiinnostuksesta avautunut polku johti 1992 toisen maailmasodan seurauksena menehtyneiden sotilaiden muiston vaalimisesta koskevan Suomen ja Venäjän välisen valtiosopimuksen solmimiseen. Tämän sopimuksen käytännön toimien hoitajana oli aluksi opetusministeriön alainen sotavainajatoimikunta. Nyt saatettiin aloittaa kentälle jääneiden sankarivainajien etsinnät ja kotiuttaminen sekä muistomerkkien pystyttäminen kenttähaudausmaille ja sotavankien haudausmaille. Luovutetun alueen pitäjäjyhteisöille puolestaan avautui mahdollisuus omien sankarihaudausmaidensa kunnostamiseen.

Sotavainajien muiston vaalimisyhdistys perustettiin 8. tammikuuta 1998 opetusministeriön aloittaman työn jatkajaksi. Polut oli raivattu. Työtä oli helppo jatkaa aluksi opetusministeriön ja vuodesta 2014 lähtien puolustusministeriön ohjauksessa ja tukemana. Yhdistykselle uskottu tehtävä valtiosopimuksen käytännön toimien hoitajana on vastuullinen ja vaativa, mutta samalla myös tuloksiltaan palkitseva. Tämän on konkreettisesti voinut aistia kentältä löydettyjen sankarihautajaisissa eri puolilla Suomea.

Perustajajyhteisöinäme olleiden veteraanijärjestöjen keskuudessa eletään tällä hetkellä voimakasta muutoksen vaihetta. On odotettavissa, että näiden kolmen varsinaisen jäsenemme taival tulee seuraavien kahden – kolmen vuoden kuluessa

päättymään. Nämä edessä olevat muutokset tulevat väistämättä vaikuttamaan myös yhdistyksen toimintaan.

Kolmen viime vuoden ajan me olemme lisäksi eläneet toiminnallisesti hyvin poikkeuksellista aikaa. Etsinnät ja hautausmaiden hoitomatkat rajan takana ovat olleet keskeytyksissä. Olemme kiitollisia siitä, että yhteistyö venäläisten etsijäkumppaneiden kanssa on kuitenkin jatkunut ja heidän arvokkaat löytönsä on voitu kotiuttaa tunnistettaviksi.

Yhdistyksen tulevaa toimintaa ja hallinnon ratkaisuja mietittäessä meidän on kuitenkin muutosten ja vallitsevan tilanteen keskelläkin luotettava siihen, että tehtävämme valtiosopimuksen käytännön toimijana tulevat jatkumaan. Me tarvitsemme edelleen asiantuntijaorganisaation, joka tuntee sotavainajatyön historian, periaatteet ja käytänteet, toteuttaa tarvittavat toimenpiteet ja laatii tehtäviään koskevia aloitteita ja lausuntoja.

Hyvät vieraat, haluan lopuksi kiittää kaikkia teitä, jotka kukin omalla tahollanne ja omissa yhteisöissänne olette osallistuneet yhdistyksen toimintaan ja antaneet sotavainajatyöllemme arvokkaan tukenne.

Eriyisen kiitoksen haluan tässä tilaisuudessa kohdistaa neljään henkilöön, joille yhdistyksen hallitus on päättänyt myöntää yhdistyksen Sotavainajamitalin:

- Yhdistyksen pitkäaikainen kirjanpitäjä ja tilinpäätösten laatija **Tommi Kanto**
- Rintamaveteraaniliiton toiminnanjohtaja ja yhdistyksen hallituksen jäsen **Heikki Karhu**
- Ilta-Sanomien toimittaja ja sotavainajatyöstä kertovan LÖYDETYT- erikoislehden "äitihahmo" **Arja Paananen** sekä
- Yhdistyksen pitkäaikainen tilintarkastaja **Hannu Riippi**.

Hyvät vieraat, viihtykää seurassamme!